

II

(Nelegislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ RADY (EU) 2020/2094,

ze dne 14. prosince 2020,

kterým se zřizuje Nástroj Evropské unie na podporu oživení, jehož účelem je podpořit oživení po krizi COVID-19

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 122 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Aby omezily šíření COVID-19, které Světová zdravotnická organizace dne 11. března 2020 prohlásila za pandemii, přijaly členské státy řadu bezprecedentních opatření.
- (2) Tato opatření přijatá v reakci na mimořádnou situaci způsobenou COVID-19, jež je mimo kontrolu členských států, způsobila významné narušení hospodářské činnosti, což se projevilo v prudkém poklesu hrubého domácího produktu a významném dopadu na zaměstnanost, sociální podmínky, chudobu a nerovnost. Zejména narušila dodavatelské řetězce a výrobu a způsobila nepřítomnost zaměstnanců na pracovišti. Velmi obtížné či nemožné se navíc stalo i poskytování řady služeb. Současně klesla poptávka spotřebitelů. Mnoho podniků bojuje s nedostatkem likvidity a jejich platební schopnost je ohrožena, přičemž na finančních trzích panuje značná volatilita. Obzvláště silně zasažena jsou klíčová odvětví jako doprava a cestovní ruch. Obecně lze říci, že uvedená opatření již způsobila nebo způsobí závažné zhoršení finanční situace mnoha podniků v Unii.
- (3) Krize způsobená COVID-19 se rychle šířila v Unii i v třetích zemích. Pro rok 2020 se v Unii předpokládá prudký pokles hospodářského růstu. Rizika pro oživení jsou mezi různými členskými státy velmi nevyrovnaná a prohlubují rozdíly mezi národními hospodářstvími. Rozdílná fiskální kapacita členských států pro poskytnutí finanční podpory tam, kde je k oživení nejvíce potřeba, a nesoulad mezi opatřeními členských států ohrožují jednotný trh i sociální a územní soudržnost.
- (4) Je třeba přijmout komplexní soubor opatření na podporu hospodářského oživení. Ten si vyžádá značné objemy veřejných a soukromých prostředků, aby Unie získala pevný základ na cestě k udržitelnému a odolnému oživení, vytvořila se vysoce kvalitní pracovní místa, podpořilo se sociální začlenění a napravily se bezprostřední škody způsobené krizí COVID-19, aniž by byly opomenuty priority Unie v oblasti ekologie a digitalizace.
- (5) Mimořádná situace způsobená COVID-19, jež je mimo kontrolu členských států, vyžaduje soudržný a jednotný přístup na úrovni Unie. Aby se zabránilo dalšímu zhoršování hospodářské situace, zaměstnanosti a sociální soudržnosti a podpořilo se udržitelné a odolné oživení hospodářské činnosti, měl by být v duchu solidarity mezi členskými státy zaveden mimořádný a koordinovaný program ekonomické a sociální podpory, zejména pro ty členské státy, které byly obzvláště silně zasaženy.

- (6) Toto nařízení je mimořádnou odpovědí na dočasné, ale extrémní okolnosti, a proto by měla být podpora poskytovaná podle něj dostupná pouze pro účely řešení nepříznivých hospodářských důsledků krize COVID-19 nebo pokrytí okamžitých finančních potřeb k zabránění jejímu opětovnému vypuknutí.
- (7) Podpora podle nástroje zřízeného tímto nařízením (dále jen „nástroj“) by se měl zaměřit především na opatření na obnovu trhů práce, sociální ochrany a systémů zdravotní péče, opatření na oživení potenciálu pro udržitelný růst a zaměstnanost, aby se posílila soudržnost mezi členskými státy a podpořila jejich transformace na zelenou a digitální ekonomiku, opatření na podporu podniků zasažených dopady krize COVID-19, zejména malých a středních podniků, jakož i na podporu investic do činností, jež mají zásadní význam pro posílení udržitelného růstu v Unii včetně přímých finančních investic do podniků, opatření pro výzkum a inovace v reakci na krizi COVID-19, pro budování kapacit na unijní úrovni k posílení připravenosti na budoucí krize, pro pokračující úsilí o zajištění spravedlivé transformace na klimaticky neutrální ekonomiku, a na podporu zemědělství a rozvoje venkova při řešení dopadů krize COVID-19.
- (8) K zajištění udržitelného a odolného oživení v celé Unii a k usnadnění provádění ekonomické podpory mají být využity zavedené mechanismy financování prostřednictvím programů Unie na základě víceletého finančního rámce. Podpora z těchto programů se má poskytovat formou nevratné podpory, půjček a tvorby rezerv na rozpočtové záruky. Přidělení finančních zdrojů by mělo odpovídat rozsahu, v jakém jsou programy schopny přispět k cílům nástroje. Příspěvky poskytnuté z nástroje na uvedené programy by měly podléhat přísnému souladu s cíli nástroje, jež jsou spojeny s podporou oživení po krizi COVID-19.
- (9) Vzhledem k povaze financovaných opatření by jedna část prostředků dostupných z nástroje měla být použita na půjčky členským státům, zatímco druhá část prostředků by měla tvořit vnější účelově vázané příjmy pro účely čl. 21 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁾ (dále jen „finanční nařízení“) a měla by být použita na nevratnou podporu, podporu prostřednictvím finančních nástrojů nebo tvorbu rezerv na rozpočtové záruky a související výdaje Unie. Za tímto účelem je v rámci nezbytných opatření podle tohoto nařízení vhodné umožnit, aby čl. 21 odst. 5 finančního nařízení zahrnoval účelově vázaní části příjmů podle tohoto nařízení coby základního aktu na základě výjimečného a dočasného zmocnění stanoveného v rozhodnutí Rady o systému vlastních zdrojů Evropské unie a o zrušení rozhodnutí Rady 2014/335/EU, Euratom ⁽²⁾ (dále jen „rozhodnutí o vlastních zdrojích“).
- (10) Na prostředky na závazky a platby poskytnuté ve vztahu k vnějším účelově vázaným příjmům podle tohoto nařízení se vztahuje čl. 12 odst. 4 písm. c) a čl. 14 odst. 3 finančního nařízení, avšak vzhledem ke lhůtám stanoveným pro jednotlivé druhy podpory by se prostředky na závazky vyplývající z těchto vnějších účelově vázaných příjmů neměly automaticky přenášet do období po uplynutí příslušných lhůt, s výjimkou nezbytných prostředků na závazky na technickou a administrativní pomoc při uskutečňování opatření stanovených v nástroji.
- (11) Prostředky na závazky na nevratnou podporu by měly být dány k dispozici automaticky až do schválené výše. Je třeba účinně řídit likviditu a finanční prostředky obstarávat až tehdy, kdy je nutné dostát právním závazkům prostřednictvím odpovídajících prostředků na platby.
- (12) Jelikož je důležité částky využít během prvních let provádění nástroje, je vhodné přezkoumat pokrok při provádění nástroje a použití finančních prostředků přidělených v souladu s tímto nařízením. Komise by za tímto účelem měla do 31. října 2022 vypracovat zprávu.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁽²⁾ Rozhodnutí Rady 2014/335/EU, Euratom ze dne 26. května 2014 o systému vlastních zdrojů Evropské unie (Úř. věst. L 168, 7.6.2014, s. 105).

- (13) Podle čl. 135 odst. 2 Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii ^(?) (dále jen „dohoda o vystoupení“) se změny rozhodnutí 2014/335/EU, Euratom, které jsou přijaty ke dni vstupu dohody o vystoupení v platnost nebo po něm, se na Spojené království nemají vztahovat, pokud mají dopad na jeho finanční závazky. Podpora podle tohoto nařízení a odpovídající zvýšení stropu vlastních zdrojů Unie by měly na finanční závazky Spojeného království dopad. Podle čl. 143 odst. 1 dohody o vystoupení je závazek Spojeného království za jeho podíl na podmíněných finančních závazcích Unie omezen na ty podmíněné finanční závazky, které plynou z finančních operací, o nichž Unie rozhodla přede dnem vstupu dohody o vystoupení v platnost. Veškeré podmíněné finanční závazky Unie na základě tohoto nařízení by vznikly po dni vstupu dohody o vystoupení v platnost. Toto nařízení by se proto na Spojené království a ve Spojeném království nemělo uplatňovat,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

1. S cílem podpořit zotavení po krizi COVID-19 se tímto nařízením zavádí toto nařízení Nástroj Evropské unie na podporu oživení (dále jen „nástroj“).
2. Podpora z nástroje financuje především tato opatření k řešení nepříznivých hospodářských důsledků krize COVID-19 nebo k pokrytí okamžitých finančních potřeb za účelem zabránění jejímu opětovnému vypuknutí:
 - a) opatření na obnovu zaměstnanosti a opětovné tvorby pracovních míst;
 - b) opatření ve formě reforem a investic na oživení potenciálu udržitelného růstu a zaměstnanosti na účelem posílení soudržnosti mezi členskými státy a zvýšení jejich odolnosti;
 - c) opatření pro podniky zasažených hospodářskými dopady krize, zejména opatření ve prospěch malých a středních podniků, jakož i podpora investic do činností, jež mají zásadní význam pro posílení udržitelného růstu v Unii, včetně přímých finančních investic do podniků;
 - d) opatření pro výzkum a inovace v reakci na krizi COVID-19;
 - e) opatření ke zvýšení úrovně připravenosti Unie na krizi a její schopnosti rychle a účinně reagovat v případě závažných mimořádných událostí, včetně takových opatření, jako jsou vytvoření zásob nejdůležitějších potřeb a zdravotnického vybavení a pořízení nezbytné infrastruktury pro rychlou reakci na krizové situace;
 - f) opatření, jejichž cílem je zajistit, aby krize COVID-19 nenarušila spravedlivou transformaci na klimaticky neutrální ekonomiku;
 - g) opatření k řešení dopadů krize COVID-19 na zemědělství a rozvoj venkova.
3. Opatření uvedená v odstavci 2 se provádějí v rámci zvláštních programů Unie v souladu s příslušnými právními akty Unie, jež stanoví pravidla pro dané programy, při plném respektování cílů nástroje. Uvedená opatření zahrnují technickou a administrativní pomoc k jejich uskutečnění.

Článek 2

Financování nástroje a rozdělení prostředků

1. Nástroj obdrží finanční prostředky ve výši až 750 miliard EUR v cenách roku 2018 na základě zmocnění stanoveného v článku 5 rozhodnutí o vlastních zdrojích.

Pro účely provádění podle konkrétních programů Unie se částka uvedená v prvním pododstavci upraví na základě fixního deflátoru 2 % ročně. U prostředků na závazky se tento deflátor použije na roční splátky.

^(?) Úř. věst. L 29, 31.1.2020, s. 7.

2. Částka uvedená v odstavci 1 se rozdělí takto:
- a) podpora ve výši až 384,4 miliard EUR v cenách roku 2018 ve formě nevratné a vratné podpory prostřednictvím finančních nástrojů, jež se rozdělí takto:
 - i) až 47,5 miliard EUR v cenách roku 2018 na strukturální programy a programy soudržnosti víceletého finančního rámce na období 2014–2020 posílené do roku 2022, včetně podpory prostřednictvím finančních nástrojů,
 - ii) až 312,5 miliard EUR v cenách roku 2018 na program financující oživení a ekonomickou a sociální odolnost prostřednictvím podpory reforem a investic,
 - iii) až 1,9 miliard EUR v cenách roku 2018 na programy související s civilní ochranou,
 - iv) až 5 miliard EUR v cenách rok 2018 na programy související s výzkumem a inovacemi, včetně podpory prostřednictvím finančních nástrojů,
 - v) až 10 miliard EUR v cenách roku 2018 na programy na podporu území při jejich transformaci na klimaticky neutrální ekonomiky,
 - vi) až 7,5 miliard EUR v cenách roku 2018 na rozvoj venkovských oblastí;
 - b) půjčky členským státům ve výši až 360 miliard EUR v cenách roku 2018 na program financující oživení a ekonomickou a sociální odolnost prostřednictvím podpory reforem a investic;
 - c) tvorbu rezerv na rozpočtové záruky ve výši a související výdaje až 5,6 miliard EUR v cenách roku 2018 na programy zaměřené na podporu investičních operací v oblasti vnitřních politik Unie.

Článek 3

Pravidla plnění rozpočtu

1. Pro účely čl. 21 odst. 5 finančního nařízení tvoří částka 384,4 miliard EUR v cenách roku 2018 z prostředků uvedených v čl. 2 odst. 1 tohoto nařízení vnější účelově vázané příjmy na programy Unie uvedené v čl. 2 odst. 2 písm. a) tohoto nařízení a částka 5,6 miliard EUR v cenách roku 2018 z daných prostředků tvoří vnější účelově vázané příjmy na programy Unie uvedené v čl. 2 odst. 2 písm. c) tohoto nařízení.
2. Částka 360 miliard EUR v cenách roku 2018 z prostředků uvedených v čl. 2 odst. 1 se použije na půjčky členským státům na základě programů Unie uvedených v čl. 2 odst. 2 písm. b).
3. Prostředky na závazky vztahující se k podpoře programů Unie uvedené v čl. 2 odst. 2 písm. a) a c) se dají k dispozici automaticky do výše příslušných částek uvedených v těchto písmenech ke dni vstupu v platnost rozhodnutí o vlastních zdrojích, která stanoví oprávnění uvedené v čl. 2 odst. 1 tohoto nařízení.
4. Právní závazky, které vedou k výdajům na podporu uvedenou v čl. 2 odst. 2 písm. a) a případně v čl. 2 odst. 2 písm. c), musí být přijaty Komisí nebo jejími výkonnými agenturami do 31. prosince 2023. Do 31. prosince 2022 musí být přijaty právní závazky ve výši nejméně 60 % částky uvedené v čl. 2 odst. 2 písm. a).
5. Rozhodnutí o poskytnutí půjček uvedených v čl. 2 odst. 2 písm. b) musí být přijato do 31. prosince 2023.
6. Rozpočtové záruky Unie až do částky, která v souladu s relevantní mírou tvorby rezerv stanovenou v příslušném základním právním aktu odpovídá tvorbě rezerv na rozpočtové záruky uvedené v čl. 2 odst. 2 písm. c) v závislosti na rizikových profilech podporovaných finančních a investičních operací, se poskytnou pouze na podporu operací, které byly protistranami schváleny do 31. prosince 2023. Jednotlivé dohody o rozpočtových zárukách musí obsahovat ustanovení vyžadující, aby do 31. prosince 2022 byly protistranami schváleny finanční operace odpovídající alespoň 60 % částky uvedených rozpočtových záruk. Pokud se tvorba rezerv na rozpočtové záruky využívá na nevratnou podporu týkající se financování a investičních operací podle čl. 2 odst. 2 písm. c), musí být související právní závazky přijaty Komisí do 31. prosince 2023.
7. Odstavce 4, 5 a 6 tohoto článku se nepoužijí na technickou a administrativní pomoc uvedenou v čl. 1 odst. 3.

8. Náklady na technickou a administrativní pomoc při provádění nástroje, jako jsou přípravné, monitorovací, kontrolní, auditní a hodnotící činnosti včetně korporátních systémů informačních technologií pro účely tohoto nařízení, jsou financovány z rozpočtu Unie.

9. Platby související s přijatými právními závazky, přijatými rozhodnutími a tvorbou rezerv týkajícími se finančních operací schválených v souladu s odstavci 4, 5 a 6 tohoto článku se provedou do 31. prosince 2026, s výjimkou technické a administrativní pomoci uvedené v čl. 1 odst. 3 a případy, kdy jsou výjimečně – ačkoliv byl právní závazek přijat, rozhodnutí přijato nebo operace schválena za podmíněk, jež jsou v souladu s lhůtou platnou podle tohoto odstavce, – platby po roce 2026 nezbytné k tomu, aby mohla Unie plnit své závazky vůči třetím stranám, a to i v důsledku pravomocného rozsudku v neprospěch Unie.

Článek 4

Podávání zpráv

Do 31. října 2022 Komise předloží Radě zprávu o pokroku při provádění nástroje a použití finančních prostředků přidělených v souladu s čl. 2 odst. 2.

Článek 5

Použitelnost

1. Toto nařízení se nepoužije na Spojené království a ve Spojeném království.
2. Odkazy na členské státy v tomto nařízení nezahrnují Spojené království.

Článek 6

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 14. prosince 2020.

Za Radu
předseda
M. ROTH